

KENYA NATIONAL EXAMINATION COUNCIL

KCSE 2009

USAHIHISHO

KARATASI LA PILI

(102/ 2)

AVAILABLE ONLINE AT:

Schools Net Kenya Consultancy

P.O. Box 8076 – 00200 Nairobi, Kenya | Tel: +254202319748

E-mail: infosnkenya@gmail.com | www.schoolsnetkenya.com

1. (a) Ung'amuzibwete hufanya kazi mtu akiwa amelala/ usiku kinyume na ung'amuzi hufanya kazi mtu akiwa macho/ mchana.
- (b) (i) Mambo yanayopatikana katika ung'amuzimbwete yana hasi hubana
(ii) Huficha mambo ambayo mwanadamu hawezi kuyasema/ peupe/ kadamnazi
(iii) Hubaa matamania yasiyo kubalika na jami/ makala
(iv) Hubania kauli zilizoharamishwa na miko ya kijamii.
Huficha na kubana mambo ambayo binadamu hawezi kuyasema
- (c) (i) Kwa ishara za ndoto
(ii) Kwa mitelezo ya kauli
(iii) Kwa ishara
(iv) Kwa matumizi ya lugha ya kitamathali katika uandushi
- (d) Fred anawaza kuwa ung'amuzibwete ni jaa la mambo hazi ilhali Jung ana dhana mbili kuhusu ung'amuzibwete – ile ya kibinafsi na jumuishi. Fred ana mtazamo wa dhana hasi katika ung'amuzibwete tofauti na Jung ambaye anawaza dhana ya jumuishi.
- (e) Ung'amuzibwete una uwezo wa kuathiri ungamuzi na matendo ya binadamu ya king'amuzi.
2. (a) (i) Mshikamano wa hisia
(ii) Mwelekeo mmoja
(iii) Mwono na/ hatima sawa
(iv) Hisia za mapenzi kwa nchi/ uzalendo
(v) Hauna ubanguzi
(vi) Falsafa na/ imani sawa/ itikadisaw

- (b) (i) Mzalendo anaipenda nchi yake
- (ii) Hawezi kuyatenda mambo yanayoweza kuiletea nakama nchi yake huanzazwa na mwanga wa mema anayoitakia nchi yake.
- (iii) Hawezi kutawaliwa na ubinafsi na umero wa kujilimbikia mali.
- (iv) Matendo yake houngozwa na mwelekeo wa kuiberesha nchi yake.
- (v) Yuko radhi kuhasirika kama mtu binafsi taifa lake linufaike
- (vi) Hana taasubi za kikabila

MATUMIZI YA LUGHA

(a) Mzizitizo ni duka la bahati. Munyambuliko wa fanya haukubaliki

- (i) Duka la bahati anamo/ po/kofanya kazi juma linabidhaa nyingi
- (ii) Juma anafanya kazi katika duka la Bahati lililo/mlimo/palipo/kuliko na bidhaa nyingi
- (iii) Duka la bahati lenye bidhaa nyingi ndimo Juma anamofanya kazi
- (vi) Juma anafanya kazi katika duka la Bahati ambalo lina bidhaa nyingi

(b)

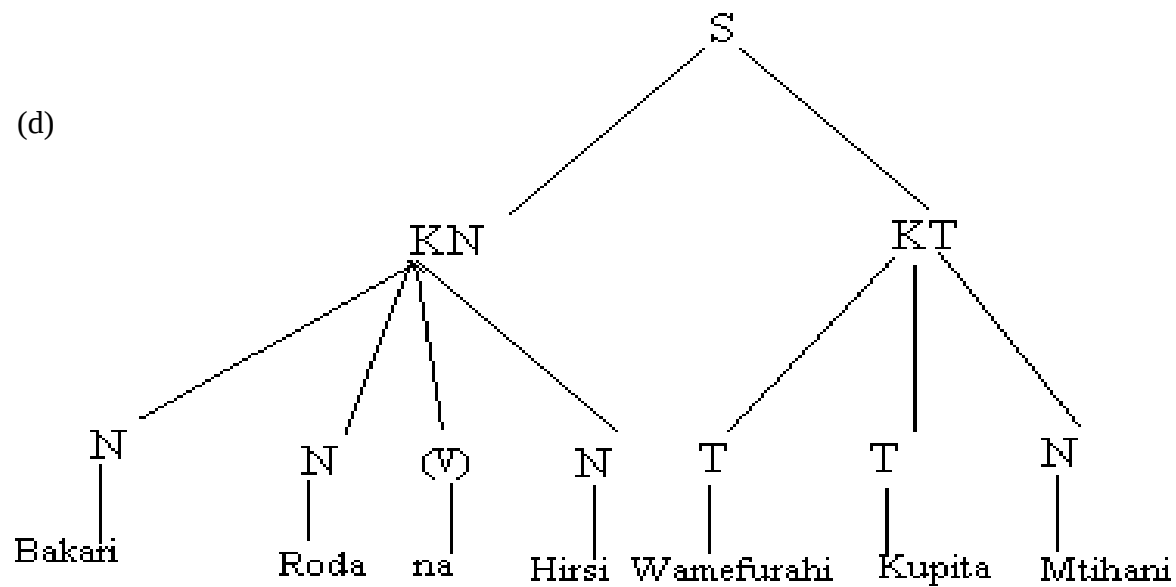
- (i) Ngeli
- (ii) Kujilejelea
- (iii) Uzoevu
- (iv) Ukubwa
- (v) Udogo

(ii) Sentensi ilingane na mfano uliotolewa katika sehemu (i) akiorodhesha apate 1.5

(c) Ukuta umemwumiza mvulana alipokuwa akiuparaga

Kiambaza	ghalamu	kwea
Sera	Shababu/shababi	panda
	Mvuli	sombera
		Parama

(d)

(e) m,gh

(f) kiwe kitenzi cha silabi moja yeye hufamaji

(g) Mala'ika mala-ika

Nge nge n-ge

(h) (i) Harusi ndogo

(ii) Aina ya ugonjwa

(iii) Yeye pamoja na wengine wametiwa hofu

(iv) Wao peke yao ndio wametiwa hofu

(v) Ugonjwa umewatia hofu

(vi) pamoja nay eye

(i) Kiganda amefalia kiganda

(j) (i) Hamali ameugua

(ii) Hahali alisema

(iii) Hamali angekwenda hospitali jana

- (k) Jidovu la kiafrika limeharibika jichaka
Ndovu la kiafrika limeharibika chaka
- (l) Wachezaji watahinda mchezo wa leo
- (m) “Mtapenda kwenda Mombasa wakati wa likizo?” Baba alituuliza. Tunataka kwenda Kisumu kwa kuwa hatujaona ziwa Victoria” tulijibu.
Baba aliuliza, “mtapenda kwenda Mombasa wakati wa likizo?” “tunataka kwenda Kisumu kwa kuwa hujaona ziwa Victoria” tulimjibu.
“Je, mtapenda
- (n)
- (i) Kuonyesha maendelezo mabaya ya neno, kunalipigana bana
- (ii) Kuonyesha mpangilio mbaya ya maneno katika sentensi km baba kile chakula
a. alikula
- (ii) Tafadhali “ hakuna njia hapa kuonyesha neno lisilofaa katika mkadhaa km
- (iii)
- (iv) Kuandika neno geni km anakula matoke
- (v) Kuashiriana maelezo yaliyotolewa chimau ufafanusi au maelezo saidi.
- (o) (i) Hapo napo ndipo nisipotaka (ii) Hapo napo sipo nitakapo
(ii) Hapo napo ndipo nisipopataka.
- (p) (i) Furaha amehama mjini (ii) Furaha amehama mashambani/ kijijini
- (q) (i) Imbisha
(ii) Chekoa

Isimu Jamii

3. Kitaifa (i) Hifadhi ya amani utamaduni na utaarabu wa taifa
- (ii) Hifadhi ya kubukubu za kihistoria.
 - (iii) Kitambulishi cha utaifa
 - (iv) Ugwe wa kuunganisha watu au kiunganishi cha taifa
 - (v) Huwapa watu hadhi na staha
 - (vi) Hutumika katika utafiti
 - (vii) Hutumika katika za biashara
 - (viii) Sianza
 - (ix) Elimu
 - (x) Mbunge
 - (xi) Sheria
 - (xii) Kuelezea sera za serikali
 - (xiii) Ni chombo cha utangazaji
 - (xiv) Ni chombo cha sanna
 - (xv) Ni chombo cha mawasiliano
 - (xvi) Ni chombo cha ajira
 - (xvii) Ni kegerzo cha kuchucha wanaojiunga na viwango mbalimbali
 - (xviii) Katika uandishi
 - (xix) Hukuza michezo
 - (xx) Kujengo uzalendo
 - (xxi) Katika sherehe za kitaifa

KIMATAIFA

- i. Hutumwa kufunzia vyoni
- ii. Katika mawasiliano katika mikutano ya kitaifa
- iii. Kutangazia katika idhaa mbalimbali
- iv. Katika uandishi wa majalinda na magazeti
- v. Katika utafiti
- vi. Kama chombo cha ajira
- vii. Kuandika na kutafsiria maandishi au sanna maarufu za kimataifa
- viii. Kuzambaza na kukuza utamaduni wa kimataifa
- ix. Katika burudani
- x. Katika teknolojia au maendeleo ya kitekinologia
- xi. Huchangai katika kukuza lugha zingine
- xii. Hukuza amani baina nchi au watu tofauti
- xiii. Ni kitambulishi cha mataifa ya Afrika mashariki
- xiv. Husawazisha watu wa mataifa mbalimbali
- xv. Hukuza michezo
- xvi. Huendeleza biashara